

Minimální preventivní program na školní rok 2025 – 2026

Analýza současného stavu

Naše škola má dvě spojené třídy s celkovým počtem 36 žáků (1 žák je vzděláván v zahraničí). Díky menšímu počtu žáků i pedagogů jsou vztahy ve škole blízké a přispívají k pozitivnímu klimatu, které působí preventivně proti nežádoucímu chování. Dosud jsme nemuseli řešit závažné případy rizikového chování, přesto se vědomě zaměřujeme na prevenci všech jeho forem, a to s ohledem na věk žáků. Při tvorbě Minimálního preventivního programu vycházíme z hodnocení uplynulého školního roku a ze zpětné vazby od pedagogů, žáků i zákonných zástupců.

Mapování situace ve škole

Mapování aktuální situace v oblasti rizikového chování probíhá systematicky prostřednictvím:

- **plnění trvalých úkolů všech pedagogických pracovníků školy**, zejména sledování školní docházky, prospěchu a případných změn v chování žáků,
- **pozorování vztahů a komunikace mezi žáky** v rámci vyučování, školní družiny i mimoškolních aktivit,
- **pravidelných pedagogických porad**, kde jsou vyhodnocovány získané informace a přijímána opatření,
- **informací získaných od jednotlivých pedagogů** při každodenním kontaktu se žáky,
- **třídnických hodin**, během nichž se mapuje klima třídy a komunikují aktuální témata,
- **anonymních dotazníků pro žáky**, zaměřených na zjišťování vztahů, spokojenosti a pocitu bezpečí,
- **rozboru dění ve třídě a škole**, který slouží jako podklad pro plánování preventivních opatření a aktivit.

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků

Spolupráce se zákonnými zástupci je důležitou součástí prevence rizikového chování a podpory pozitivního klimatu školy. Probíhá zejména prostřednictvím:

- **triád – třídních schůzek** (pedagog – zákonný zástupce – žák), které umožňují otevřenou komunikaci a společné hledání cest k podpoře dítěte,

- **pravidelných setkání se zákonnými zástupci** a osobních kontaktů při každodenním vyzvedávání dětí ze školní družiny,
- **individuálně domluvených konzultací**, které poskytují prostor pro řešení konkrétních potřeb či obtíží žáků,
- **pravidelného informování zákonných zástupců** prostřednictvím žákovských knížek, deníčků a online platformy *Škola na dlani*,
- **dotazování zákonných zástupců** a zjišťování jejich zpětné vazby i spokojenosti dětí, které slouží jako podklad pro další zlepšování preventivní práce školy.

Informace od žáků

Získávání informací přímo od žáků je důležitým prvkem prevence, neboť umožňuje včas zachytit jejich potřeby, pocity a případné problémy. V naší škole k tomu slouží:

- **schránka důvěry** („krabička sovička“), do které mohou žáci anonymně sdělovat své podněty, starosti nebo přání,
- **ranní a odpolední hodnoticí kroužky ve školní družině**, při nichž žáci reflektují svůj den (co se jim podařilo, co je potěšilo či zarmoutilo, na co se těší), a které zároveň podporují ocenění spolužáků,
- **individuální pohovory s žáky**, které poskytují prostor pro osobní sdílení a řešení konkrétních situací,
- **práce v komunitním kruhu**, jež vede žáky k otevřené komunikaci, vzájemnému naslouchání a posilování pozitivního klimatu ve třídě.

Cíle – pedagogičtí pracovníci

- Zvýšení informovanosti o rizikovém chování (šikana, kyberšikana, závislosti) – min. 1 školení ročně
- Pravidelné proškolení pedagogů – externí i interní formou
- Rozvoj příjemného prostředí pro volný čas žáků (družina, knihovna, relaxační koutky)
- Podpora iniciativy žáků a rozvoje sociálních a komunikačních dovedností
- Integrace méně průbojných žáků a eliminace nevhodného chování
- Zapojení celého pedagogického sboru do systému prevence – koordinace s metodikem, sdílení informací, jednotný postup

Cíle – zákonní zástupci

- Posilovat spolupráci a zapojení rodičů do života školy
- Realizovat besedy/přednášky na preventivní témata – min. 1× ročně
- Zlepšovat komunikaci se školou – triády, osobní konzultace, online nástroje
- Posilovat otevřenost a důvěru rodičů – zapojení do řešení problémů, zpětná vazba

Cíle – žáci

- Bezpečný pohyb v obci a na veřejnosti – min. 1 program ročně
- Informovanost o rizikovém chování (šikana, kyberšikana, závislosti, rizika internetu) – min. 2× ročně
- Podpora zdravého životního stylu – průběžně ve výuce i mimoškolních aktivitách
- Smysluplné trávení volného času, aktivní zapojení do sportu a kroužků

- Bezpečné chování na internetu a sociálních sítích – min. 1 program/projekt ročně
- Vztah k přírodě a životnímu prostředí – min. 2 akce ročně
- Dodržování hygienických návyků – každodenně

Cíle – ostatní zaměstnanci školy

- Bezpečné, přátelské a respektující prostředí – průběžně
- Všímat si změn chování žáků a informovat pedagogy/vedení – okamžitě
- Spolupracovat při řešení problémů – dle potřeby
- Podpora správného chování žáků během přestávek, družiny, jídelny – každodenně
- Účast na preventivních akcích – dle plánu
- Jít žákům příkladem – trvale
- Otevřená komunikace se zákonnými zástupci – průběžně

Oblasti prevence 1.–4. ročník

Naše škola pracuje se všemi oblastmi prevence rizikového chování dle metodiky MŠMT. Vzhledem k tomu, že jsme malotřídní škola pro žáky 1.–4. ročníku, zaměřujeme se zejména na oblasti, které odpovídají věku a potřebám mladších dětí. Ostatní oblasti jsou v MPP uvedeny rámcově, aby byla zachována úplnost a návaznost na další vzdělávací etapy.

Detailně rozpracované oblasti prevence

- **Šikana a kyberšikana** – budování bezpečných vztahů, posilování empatie, řešení konfliktů nenásilnou cestou.
- **Rizika internetu a digitálních technologií** – zásady bezpečného chování online, omezení času u obrazovek, pravidla slušné komunikace.
- **Zdravý životní styl** – vyvážená strava, pohyb, spánek, osobní hygiena, prevence nemocí.
- **Bezpečnost v dopravě** – dopravní výchova, využívání ochranných pomůcek (helma, reflexní prvky).
- **Osobní bezpečí a prevence úrazů** – chování ve škole, na hřišti, při hrách i mimo školu.
- **Podpora pozitivního klimatu ve třídě a škole** – komunitní kruhy, spolupráce, respekt, vzájemná pomoc, oceňování.

Oblasti prevence uvedené rámcově (základní osvěta a povědomí)

- Užívání návykových látek – pouze základní osvěta, zdůraznění zdravého životního stylu.
- Poruchy příjmu potravy – budování pozitivního vztahu k tělu a jídlu.
- Týrání a zneužívání dětí, domácí násilí – povědomí o možnostech pomoci, důvěra v pedagogy.
- Homofobie, intolerance, extremismus, xenofobie, rasismus – vedení k respektu, spolupráci a toleranci.
- Vandalismus, krádeže a kriminalita – posilování odpovědnosti a respektu k majetku.
- Gambling, patologické hráčství, netolismus – základní prevence nadměrného používání technologií.
- Sebepoškozování, psychické krize, sebevraždy – pouze rámcově, důraz na podporu duševní pohody a bezpečného sdílení pocitů.

- Nová náboženská hnutí a sekty – rámcová zmínka, důraz na kritické myšlení a respekt.
- Rizikové sexuální chování – v základní rovině (osobní bezpečí, respekt k druhým).
- Subkultury a hazardní hraní – zmíněno pouze rámcově.
- Poruchy autistického spektra (PAS) – podpora inkluze a tolerance.

Závěr

Pro žáky 1. – 4. ročníku jsou klíčové především oblasti související se školním klimatem, bezpečným chováním, zdravým životním stylem a digitálními technologiemi. Ostatní oblasti jsou v MPP uvedeny rámcově, aby byla zachována úplnost programu a kontinuita do dalších ročníků.

Realizace, aktivity a plán preventivních aktivit

A) Organizace a zabezpečení školy

- Školní metodik prevence (Irena Škrobánková) je zároveň učitelkou, což umožňuje každodenní kontakt a vytváření důvěryplného vztahu se žáky.
- Preventivní témata jsou zařazována do výuky i školní družiny.
- K dispozici je informační nástěnka s kontakty na tísňová volání a schránka důvěry „krabička sovička“.

B) Spolupráce pedagogického týmu

- Pedagogové jsou v pravidelném kontaktu se školním metodikem prevence, což usnadňuje sdílení informací a řešení situací.
- Pravidelné týdenní porady slouží k hodnocení, plánování a diskuzi.
- Situace se řeší společně jednotným postupem, zajišťující podporu všech pedagogů.

C) Realizace preventivních aktivit

- Cíl aktivit: předcházet problémům a minimalizovat rizikové chování žáků.
- Důraz na primární i sekundární prevenci.
- Aktivity zahrnují:
 - Projekty a preventivní programy
 - Neustálý kontakt se žáky na důvěryplné úrovni
 - Spolupráci s rodiči
 - Zařazování preventivních témat do výuky (výchova ke zdraví, etická výchova, výchova za mimořádných událostí, dopravní a právní výchova, zdravý životní styl)
 - Různé metody práce: besedy, hry, hraní rolí, diskuse, skupinová i individuální práce
 - Podpora smysluplného volného času žáků
 - Práce se schránkou důvěry
 - Využití třídnických hodin a komunitních kruhů

D) Projekty a speciální aktivity

- Projekt **Dopravní výchova** každoročně.
- **Den bez úrazu** v prvním školním měsíci (SVČ Vítkov).

- Žáci 4. ročníku absolvují výuku na dopravním hřišti v Odrách (praktická výuka pravidel silničního provozu, jízda zručnosti, jízda v křižovatkách).
- Dopravní výchova integrována do výuky různých předmětů.

Přechod žáků do 5. ročníku ZŠ Březová

- Setkání žáků s prostředím nové školy
- Seznámení s prostory školy, spolužáky, třídním učitelem a pedagogy
- Cíl: usnadnit přechod, posílit jistotu a pozitivní vztah k nové škole

Zajištění bezpečného prostředí

- Zabezpečení proti neoprávněnému vstupu
- Přehled o všech osobách ve škole
- Bezbariérový přístup
- Pohyb žáků vždy pod dohledem pedagogů (třídy, družina, přestávky, jídelna)
- Dohled ve školní jídelně a šatně
- Dodržování Školního řádu, vnitřního řádu družiny a řádu školní jídelny

Výchovné a vzdělávací působení prostředí

- Školní a třídní prostředí významně ovlivňuje žáky, kteří v něm tráví většinu dne.
- Každoročně se zkvalitňuje vnitřní i vnější prostředí školy.
- Žáci se podílejí na jeho tvorbě, výzdobě a udržování pořádku.
- Jsou vedeni ke spoluzodpovědnosti a mají prostor pro vyjádření vlastních nápadů.

Plánované kroky školy

- Zveřejňování informací o činnosti školy (web, vývěsní tabule).
- Začleňování preventivních témat do výuky a školní družiny.
- Realizace projektového vyučování, školních projektů a besed s odborníky.
- Nabídka mimoškolních aktivit a kroužků.
- Spolupráce s místními spolky a organizacemi pro děti.
- Aktivní zapojení rodičů a posilování vztahu žák – učitel – zákonný zástupce.

Motto školy v oblasti prevence

- „Spokojené dítě, zákonný zástupce, pracovníci školy, spokojená obec – náš cíl.“

Prevence ve výuce

- Zařazování preventivních aktivit do výuky
- Rozvoj sebevědomí, schopnosti říci „ne“, komunikace a spolupráce
- Respekt k pravidlům a odlišnostem, řešení konfliktů
- Péče o zdraví, zvládání stresu, vyhledání pomoci
- Propojení s učivem a doplnění etickou, dramatickou a zdravotní výchovou

Mimoškolní a volnočasové aktivity

- Nabídka kroužků a aktivit s externími partnery:
 - **SVČ Vítkov:** keramiky, základy 3D tisku
 - **ZUŠ Vítkov:** hra na zobcovou flétnu
 - **Farnost:** nepovinný předmět náboženství
 - **Obec Větrkovice:** zřizovatel školy
 - **Místní spolky:** SDH, TJ Dubina, ČČK, Myslivecké sdružení, Junák, Rybáři

Školní družina

Školní družina se aktivně podílí na prevenci rizikového chování prostřednictvím volnočasových a zájmových činností, rozvoje sociálních dovedností, spolupráce mezi žáky a podpory pozitivního klimatu ve třídě i mimo ni. Prevence je realizována formou her, sportovních a výtvarných aktivit, komunitních kruhů a dalších činností podporujících zdravé mezilidské vztahy a odpovědné chování.

Preventivní aktivity realizované školou (specifická primární prevence)

Škola začleňuje preventivní aktivity do výuky, školní družiny a mimoškolních projektů. Aktivity podporují:

- **Zdravý životní styl** – pohyb, správnou výživu, péči o tělesné a duševní zdraví, prevenci rizikového chování a první pomoc.
- **Bezpečné chování** – dopravní výchovu, osobní bezpečí a prevenci úrazů.
- **Sociálně-emoční dovednosti** – vzájemný respekt, komunikaci, spolupráci a prevenci šikany.
- **Kooperační a vrstevnické učení** – projektovou výuku, komunitní kruhy a třídnické hodiny.
- **Ekologické a environmentální učení** – vztah k přírodě a péči o životní prostředí.

Prevence je součástí každodenního života školy a zahrnuje:

- tematické a projektové dny (např. Den Země, Den vody),
- kulturní a společenské akce (např. besídky, maškarní odpoledne),
- volnočasové a zájmové činnosti (sportovní, dramatické, výtvarné, hudební),
- spolupráci s místními spolky a komunitou (např. hasiči, skauti),
- tradiční školní události (zahájení a ukončení školního roku, adaptační setkání, školní výlety).

Spolupráce s externími odborníky

Externí odborníci se podílejí na preventivních programech školy v těchto oblastech:

- Požární prevence a bezpečí
- Dopravní výchova a výchova cyklisty
- První pomoc a zdravotní osvěta
- Další programy podle aktuálních potřeb školy a jednotlivých ročníků

Plán vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence

Plán je doplňován průběžně během školního roku na základě hodnocení strategie prevence.

Název a zaměření vzdělávání Realizátor (organizace / odborník)

Plán vzdělávání školního metodika prevence (ŠMP)

Plán je doplňován průběžně během školního roku na základě hodnocení strategie prevence.

Název a odborné zaměření vzdělávání	Realizátor – organizace, odborník

Název a odborné zaměření vzdělávání	Realizátor – organizace, odborník
Schůzka metodiků prevence – září	Pedagogicko – psychologická poradna Opava, Mgr. Lucie Šimečková
Schůzka metodiků prevence – červen	Pedagogicko – psychologická poradna Opava, Mgr. Lucie Šimečková

Evaluace a efektivita preventivních aktivit

- **Cíl:** posoudit účinnost programů, změny u žáků a dosažené efekty
- **Průběh:** průběžně i dlouhodobě

Proces hodnocení:

- Sběr informací od žáků, pedagogů, rodičů a externistů
- Volba optimální formy a metodiky aktivit
- Sledování realizace, účasti a zapojení žáků
- Hodnocení výsledků, komplikací a doporučení pro zlepšení

Hodnotící otázky:

- Byly dosaženy cíle?
- Bude postup použit i nadále?

- Na co se zaměřit příště?

Metody:

- Rozhovory, dotazníky, ankety
- Pozorování žáků během aktivit
- Analýza dokumentace a zpětné vazby

Výstup:

- Rozhodnutí o dalším zařazování programů
- Úpravy metodiky a zaměření nových projektů

ZÁVĚREČNÉ INFORMACE

	Datum	Podpis ředitele/ředitelky školy, pedagogických pracovníků
Seznámení ředitele/ředitelky školy s MPP		
Seznámení pedagogického sboru školy s MPP		

Ve Větrkovicích: 29. 8. 2025

Metodik prevence: Irena Škrobánková